روی موج کوتاه

سفارت ایران در ریاض امروز بازگشایی می‌شود

ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: سفارت جمهوری اسلامی در ریاض و سر کنسولگری ایران در جده، ۱۶ و ۱۷ خردادماه ۱۴۰۲ به‌صورت رسمی بازگشایی می‌شود. شبکه «فرانس ۲۴» نیز به‌نقل از منبع آگاه سعودی اعلام کرد بازگشایی سفارت ایران در ریاض امروز سه‌شنبه ساعت ۱۸ به وقت محلی با حضور سفیر ایران در عربستان سعودی است. «علیرضا عنایتی» به عنوان سفیر ایران در ریاض به عربستان سعودی معرفی شده است.

رئیس جمهور به مجلس می‌رود

معاون پارلمانی رئیس جمهور از حضور رئیس جمهور در مجلس برای تقدیم لایحه برنامه هفتم توسعه خبر داد. به گزارش ایلنا، سید محمد حسینی، گفت: پس از تعطیلات شخص رئیس جمهور برنامه هفتم توسعه را تقدیم مجلس شورای اسلامی خواهد کرد و ویژگی‌های برنامه هفتم و تفاوت‌های آن با ادوار قبل را تشریح می‌کند.

انتقاد ضرغامی از «عالم متهتک» و «جاهل متنسک»

وزیر میراث فرهنگی با انتشار یک توئیت از افرادی که «به نام دین، بیشترین ضربه را به دین زدند» انتقاد کرد. عزت‌الله ضرغامی در توئیتر نوشت: «عالم متهتک و جاهل متنسک، دل امام را خون کردند. می گفت این‌ها کمر پیامبر(ص) را شکستند و به نام دین، بیشترین ضربه را به دین زدند. در جوانی حرف امام را نمی فهمیدم؛ امروز خوب می‌فهمم! اطراف را نگاه کنید. آن‌ها را نمی‌بینید؟!»

«بزرگترین ضعف لایحه حجاب» از منظر دبیر جدید ستاد نهی از منکر

دبیر جدید ستاد نهی از منکر، گفت: شاید بزرگترین ضعف لایحه عفاف و حجاب این است که به‌صورت میدانی تهیه نشده است. به گزارش ایرنا، محمدحسین طاهری آکردی افزود: گروهی کارشناس از منظر جرم‌شناسی به لایحه نگاه کرده و مصادیق بی‌حجابی، بدحجابی و کشف حجاب را فقط با جرم تشخیص داده‌اند در حالی که اگر برداشت‌های اجتماعی و فقهی را در نظر می گرفتند، بسیار موثر بود.

بورل:

اتحادیه اروپا همچنان از ایران می‌خواهد تا همه شهروندانش را آزاد کند

«اتحادیه اروپا همچنان از ایران می خواهد تا همه شهروندانش را آزاد کند.» به گزارش میزان؛ مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با بیان این مطلب در در پیامی توئیتری نوشت: آزادی اخیر شهروندان اتحادیه اروپا و شهروندان دوتابعیتی ایرانی -اروپایی که بناحق در ایران بازداشت بودند، خبر بسیار خوبی است. جوزپ بورل افزود: ما به تلاش بی‌وقفه برای آزادی آن‌ها ادامه خواهیم داد.

تنش با آذربایجان ادامه دارد؛

بازداشت تبعه باکویی به جرم جاسوسی در ایران

صابرین نیوز نوشت: فرید صفرلی، تبعه آذربایجان به اتهام جاسوسی در ایران بازداشت شد. به گفته این منبع، وی چند ماه پیش در پوشش سفر دانشجوی مقیم آلمان به ایران اعزام شده بود. در خبری دیگر و در ادامه تنش‌ها با باکو، سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: تداوم سیاست همسایگی سرلوحه کار ماست؛ البته در چارچوب احترام متقابل و رعایت آداب همسایگی خواهد بود. ناصر کنعانی در صفحه توییتر خود نوشت: «وزارت خارجه آذربایجان نسبت به سفر شهروندان خود به ایران هشدار داده است! این همان سیاستی است که رئیس جمهور رژیم جعلی، کودک کُش و اشغالگر صهیونیستی اخیرا در سفر به باکو در پیش گرفت. آنکه باید مردم آذربایجان را از آن ترساند، رژیم صهیونیستی است نه ایران تمدنی و اسلامی. سیاست ما همچنان لغو رواديد و آغوش باز به روی برادران و خواهران آذربایجانی است.»

واکنش آمریکا به احتمال ائتلاف دریایی ایران و کشورهای عربی

سخنگوی ناوگان پنجم نیروی دریایی آمریکا در گفت‌وگویی با مطرح کردن ادعاهایی علیه نقش ایران در منطقه، به اظهارات فرمانده نیروی دریایی ارتش ایران مبنی بر شکل گیری ائتلاف دریایی ایران با کشورهای منطقه واکنش نشان داد. دویچه وله گزارش داد که تیم هاوکینز، مدعی شد که «این ادعا با اقدامات ایران مطابقت ندارد.» وی در گفت‌وگویی اختصاصی با بریکینگ دیفنس گفت: «کشور شماره یک بی‌ثباتی منطقه مدعی است که می‌خواهد یک ائتلاف امنیتی دریایی برای حفاظت از آب‌هایی که خود آن‌ها را تهدید می‌کند تشکیل دهد.»

کنایۀ ظریف به گرایش تاریخی هدف‌گزینی براساس آرزوها و نه توانایی‌ها و امکانات در کشور

ترکمنچای دیگری در راه است؟!

حسام‌الدین اسلاملو

حدفاصل دو عهدنامه گلستان و ترکمنچای میان ایران قاجاری و روسیه تزاری تاریخی درس‌آموز است برای دیپلماسی امروز یک ایران سراپا تحریم‌شده؛ تحریم‌هایی که در عمل اقتصاد کشور را فلج و معیشت مردم را نابود کرده است.

اشاره‌ای که اخیرا محمد جواد ظریف، وزیر سابق امور خارجه ایران، از آن برای کنایه زدن به تندروها بهره برد. اینکه زمانی همین تندروی در آن مقطع از تاریخ بدون محاسبه و ارزیابی توان ایران آن روز، چه به روزگار کشورمان آوردو کار مرزها را از دعوا بر سر اران میان روسیه و ایران به دعوا بر سر تبریز و حتی تهران کشاند! فقط برای اینکه ما پس از عهدنامه گلستان و واگذاری تعدادی سرزمین به روسیه، توان رسیدن به این درک و شناخت را نداشتیم که جنگ دیگری را شروع نکنیم که اگر شروع کنیم، باز هم بازنده‌ایم و باید مرزهایمان را عقب‌تر ببریم! چرا نداشتیم، چون نگاه‌مان به یک مسئله سیاسی، غیرواقع‌گرایانه و براساس آمال و آرزو بود با چاشنی تعصب و عواطف.

هنوز هم ظاهرا چیزی عوض نشده باشد. محمدجواد ظریف روز پیش متنی به همین مضمون در فضای مجازی نوشت: «چند سال پیش در برابر پرسشی سخت، پاسخ دادم: "خودمان انتخاب کردیم" بسیاری از آن سخن رنجیدند. با پوزش از اینکه شاید پاسخگویی با بیان روشن‌تر به رنجش افزون‌تر بینجامد: مرحوم پروفسور روح‌الله رمضانی، متخصص برجسته سیاست خارجی ایران در آمریکا، سیاست خارجی پانصد سال گذشته ایران را چنین آسیب‌شناسی می‌کند: ایران در پی به دست آوردن دوباره قلمرویی بود که زمانی در تصرف داشت و اغلب نمی‌توانست فاصله میان این اهداف و امکانات در دسترس برای تحقق آن‌ها را درک کند.»

ظریف در ادامه به نکته ظریف باریکتر ز مویی اشاره کرد: «ما در طول تاریخ اهدافمان را بر اساس آرزوهایمان چیده‌ایم و به توانایی‌هایمان توجهی نکرده‌ایم. گرایش تاریخی ما برای رسیدن به آرزوها بدون در نظر گرفتن امکانات، نه تنها در سیاست خارجی نمایان است، بلکه در شکل‌گیری خطوط متراکم خود و پشت هر تونل کم‌عرض نیز دیدنی است. در ۷۵ سال برنامه‌ریزی توسعه ما، منابع ملی نابود شده و توسعه نیز حاصل نشده، چون بیشتر برنامه‌ها به جای ترسیم مسیر جبران عقب‌ماندگی‌ها متناسب با امکانات و فرصت‌ها، حدیث آرزومندی رهبران کشور بوده‌اند. آگاهانه یا ناخودآگاه ما مردم انتخاب کرده‌ایم آنان را که به دنبال آرزوهایمان بوده‌اند بستاییم، هر چند برای خود و کشور خسارات فراوان به بار آورده باشند. راستی نه تنها ما مردم بلکه نخبگان ما کدامیک را بیشتر نکوهش می‌کنند: آنها که با آرزوی بازپس گرفتن سرزمین از دست رفته در قرارداد گلستان، بخش‌های بیشتری از سرزمین و حتی استقلال ایران را به باد دادند، یا آنها که با قرارداد ترکمانچای دست کم قسمتی از سرزمین تازه از دست رفته را بازپس گرفتند؟ برای پیشگیری از ترکمانچای‌ها باید «انتخاب کنیم» که آرزوهایمان را در چارچوب امکانات دنبال کنیم.»

ظریف در ادامه تاکید کرد: «حتی در انتخاب واژه‌هایمان هم توجه به امکانات را ناشایست می‌دانیم. چرا «سازش‌کار» منفی، و «سازش‌ناپذیر» مثبت است؟ مگر سازش جز به معنی دستیابی به نقطه اشتراک و توازن برای حرکت به سوی آرمان‌هاست؟ مگر می‌توان از روش دیگری به آرمان‌ها رسید؟ داشتن آرزو به زندگی جهت می‌دهد، اما توجه به توانایی‌ها حرکت به سمت آرمان‌ها را ممکن می‌سازد.»

حدفاصل دو عهدنامه گلستان و ترکمنچای میان ایران قاجاری و روسیه تزاری تاریخی درس آموز است برای دیپلماسی امروز یک ایران سراپا تحریم شده؛ تحریم‌هایی که در عمل اقتصاد کشور را فلج و معیشت مردم را نابود کرده است. نکته‌ای که اخیرا محمد جواد ظریف، وزیر سابق امور خارجه ایران، از آن برای کنایه زدن به تندروها بهره برد

مصادره به مطلوب «سازگاری ایرانی»

این نوشته‌ی ظریف اگرچه از دل سال‌ها تجربه عینی و ملموس یک دیپلمات کارکشته بیرون زده بود، اما باز هم اهل هیاهو را خوش نیامد و به جای شنیدن تجربه‌ای که بس گران به دست آمده، ترجیح دادند خاک در چشم واقعیت بپاشند و آن را حاشا کنند!

احمد نادری نماینده تندرو مجلس: «مهدی بازرگان راز ماندگاری ایرانیان را سازشکاری و پفیوزی آنان می‌دانست و اکنون ظریف از ترکمنچای طرفداری می‌کند و بچه‌های خمینی کبیر همچون حاج قاسم در جنگ تحمیلی نشان دادند که ملت ایران نه تنها پفیوز نیست، بلکه به آرزوهای دیرینه ذهن ایرانی یعنی بسط حوزه نفوذ جامه عمل پوشاندند.»

چیزی که در نگاه اول مشخص است، اشاره نادری به کتاب معروف «سازگاری ایرانی» نوشته نخست وزیر دولت موقت در سال ۵۷ بود. مهدی بازرگان در آن کتاب توضیح داده است که چگونه فرهنگ و تمدن ایرانی هر پدیده غیر ایرانی را در دل خود حل و شسته و ایرانیزه کرده است. اینکه نادری از شوخی‌های بازرگان در بخش‌هایی از کتاب درباره پفیوزی استفاده کرده تا از آن علیه اظهارنظر اخیر ظریف بهره ببرد و مصادره به مطلوب کند، مغالطه‌ای حاوی دو نکته است. اول اینکه ظریف ترکمنچای را نمی‌ستاید، آن را نتیجه‌ی عملکرد بدون شناخت تندروهای ایرانی از پس عهدنامه گلستان دانسته است و دوم قیاس نادری توجهی به تفاوت دو حوزه‌ی دیپلماسی و جنگ ندارد.

دیپلماسی پفیوزی نیست جناب نماینده

در همین باره حقوقدان بین‌الملل در واکنش به توئیت احمد نادری، نماینده مجلس نوشت: «وای به حال کشوری که از دیپلمات هم انتظار ژست نظامی دارد و نماینده مجلسش دیپلماسی را پفیوزی می‌داند!»

به گفته‌ی رضا نصری، «اشتباه نادری در این نکته است که متوجه نیست دیگر بسط حوزه نفوذ مثل قدیم فقط با قدرت نظامی اندازه‌گیری نمی‌شود. اشکال مختلفی از قدرت اعم از اقتصادی، فرهنگی، گفتمانی، تکنولوژیک وجود دارد که نفوذ کم هزینه را میسر می‌کند.»

محمد فاضلی، جامعه‌شناس مشهور نیز به نوشته اخیر ظریف واکنش نشان داد. او نیز در تایید تجربه گرانبهای ظریف نوشت: «در دنیای سیاست، آرزوهایت را به اندازه توانایی‌ها وظرفیت‌ات انتخاب کن. چقدر این حرف برکسانی که توهماتشان را جای آرزو فروخته‌اند و توانایی و ظرفیت کشور را خرج این توهمات کرده‌اند، گران آمده.»

همچنین مجید تفرشی، پژوهشگر تاریخ در ارزیابی محتوای یادداشت اینستاگرامی ظریف، وزیر خارجه سابق نوشت: «با سوء محاسبه از توان و اهداف خودمان چالش و گفتگو نکنیم. هنر مذاکره و فن دیپلماسی را بلد باشیم. نگاهمان به حل معضلات، کنونی میان مدت و راهبردی باشد. توهم را با واقعیت اشتباه نگیریم، رویا را با تصورات غلط به کابوس تبدیل نکنیم. اگر با حریف گفتگو نکنیم، سوژه گفتگوی حریفان خواهیم شد.»

تفرشی نیز اشاره‌ای گذرا و درس آموز به آن بخش از تاریخ مفتضح از سیاست خارجی ایران داشت که هر دانش‌موخته‌ی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در چند واحد آن را پاس کرده است: «در دور دوم جنگ‌های ایران و روس نیروهای روسیه تا آستانه تهران پیشروی کرده و در آستانه فتح کامل ایران بودند. بهتر این بود که جنگ نمی‌کردیم تا شکست نمی‌خوردیم. ولی گزینه بهتری از ترکمانچای منفور ملعون نبود. عدم پذیرش آن توافق ننگین و ظالمانه یعنی که ایران امروز وجود نداشت.»

نوبت که به خودشان رسید واقعگرا شده‌اند!

اما واکنش عصر ایران به نوشته ظریف از منظری دیگر بود. عصر ایران ابتدا ضمن تایید ظریف و تجربه او در دیپلماسی با اشاره به شعری از مولانا نوشت: آرزو می‌خواه لیک اندازه خواه/ برنتابد کوه را یک برگ کاه.

اما نویسنده در ادامه هدف یادداشت را چیز دیگری توضیح داده: «چرا آقای ظریف تصور می‌کند سیاسیون مورد انتقاد او آرزوهای نامتناسب با توان خود دارند و چرا ادعاهای دهان پرکن‌شان را باور کرده است؟ آرزوشان این بود که قدرت اجرایی را به دست بگیرند و حالا به دست آورده‌اند و برای حفظ آن واقع‌نگر هم شده‌اند و بیشتر از این هم خواهند شد. توافق با سعودی‌ها مگر جز توجه به همین بی‌تناسبی بود؟ اتفاقا آرزوهاشان را زمین گذاشته‌اند و اگر قبلا آرمان آرمان می‌کردند برای این بود که امثال ظریف نباشند و کار دست بچه‌های خودشان باشد! کما این که تا روحانی رفت به واردات واکسن بالیدند و دو روز دیگر اگر کره پول‌ها را آزاد کند مرغ هم وارد می‌کنند در سال حمایت از تولید.»

از نظر نویسنده نفی برجام هم برای این نبود که در واقع با آن مخالف بودند. به این خاطر بود که امتیازی در دست روحانی و ظریف نباشد تا با کارت آن در ۱۴۰۰ بازی کنند و حالا که روحانی و ظریف نیستند اگر بتوانند بعید نیست احیا کنند. قضیه به همین روشنی است.

عصر ایران مثال دیگری هم زده: «چه کسی تصور می‌کرد دفتر موسیقی وزارت ارشاد در دولت ابراهیم رییسی با افتخار از برگزاری ۱۲۰ کنسرت موسیقی در اردیبهشت ۱۴۰۲ خبر دهد و صدای اعتراضی هم از علم‌الهدای مشهد برنخیزد؟ کوتاه این که بر خلاف تصور و نگرانی دکتر ظریف، اصول‌گرایی رادیکال ایرانی دیگر آرزوهای دور و دراز دنبال نمی‌کند تا بر حذرشان داریم. چرا؟ چون اصل اصیل اصول‌گرایی رادیکال ایرانی، قدرت است.»

کشیدن راه آهن از وسط جنگ‌های شمال ایران؛ مصداق امروزی ترکمنچای

به نظر می‌رسد نویسنده عصر ایران خواسته در لفافه بگوید که منظور از اصول همین اصل قدرت بوده و گرنه چه بسا مصداق امروزی اشاره ظریف به ترکمنچای همین کشیدن راه آهن از وسط جنگ‌های شمال ایران با پول نفت خودمان باشد. فقط برای اینکه پوتین از تدارکات پشت جبهه روسیه خیالش راحت شود! موضوعی که کم از ترکمنچای ندارد و به نوبه‌ی خود سیلی واقعیت قدرت بیخ گوش مدعیان آرمان است.

گزارش

گروسی در مورد اجرای توافق ایران و آژانس:

پیشرفت‌هایی حاصل شده، اما نه به اندازه‌ای که امیدوار بودم

مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دیروز در شروع نشست فصلی شورای حکام آژانس در رابطه با اجرای توافق آژانس-ایران گفت که «پیشرفت‌هایی حاصل شده است، امانه به اندازه‌ای که امیدوار بودم».

رافائل گروسی، به ۳۵ کشور عضو شورای حکام گفت: «این بخشی از آن چیزی است که ما پیش بینی کرده بودیم و آنچه اکنون باید اتفاق بیفتد، یک روند پایدار و بدون وقفه است که منجر به تحقق تمام تعهدات مندرج در بیانیه مشترک [ایران و آژانس] بدون تاخیر بیشتر می‌شود.»

مدیر کل آژانس افزود: «آژانس در اوایل ماه مه دوربین‌های نظارتی را در کارگاه‌هایی مونتاژ روتور سانتریفیوژها نصب کرد. علاوه بر این، به منظور نظارت بر غنی سازی با خلوص بالا، در تاسیسات اعلام شده، آژانس برای اولین بار یک دستگاه نظارت بر غنی سازی را در کارخانه غنی سازی سوخت فردو و همچنین در کارخانه آزمایشی غنی سازی سوخت در نطنز نصب کرده است».

گروسی اضافه کرد: «این به ما کمک می کند تا با سرعت بیشتری هر گونه تغییر در سطوح غنی سازی در این تاسیسات را شناسایی کنیم. اما این گوشه‌ای از آن چیزی است که ما متصور بودیم». مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره پیشرفت در پرونده ادعایی کشف ذرات اتمی در مکان‌های اعلام نشده در ایران هم گفت: ایران توضیح احتمالی برای وجود اورانیوم ضعیف شده در بخشی از محل معروف به مریوان را ارائه کرده است.

وی با بیان این که «ارزیابی ما درباره این مکان همچنان پابرجاست» گفت: تکرار می کنم که مسائل پادمانی باقیمانده ناشی از تعهدات ایران ذیل توافقنامه جامع پادمان بین ایران و آژانس است و هنوز باید حل و فصل شود تا آژانس در موقعیتی باشد که بتواند ماهیت صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران را تضمین کند. مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ادامه داد» آژانس فعلا سوالی در خصوص سه مرکز اعلام نشده در ایران که در آنجا غنی سازی اورانیوم مشاهده شده ندارد و این نهاد در حال بررسی توضیحاتی است که ایران ارائه کرده است.

سپاه: به درخواست کمک شناور تجاری خارجی، پاسخ مثبت داده شد؛

مقابله ناوگان انگلیس و آمریکا با قایق‌های نظامی ایران در تنگه هرمز

شفقنا به نقل از الجزیره نوشت: ناوگان دریایی انگلیس و آمریکا در خلیج فارس مدعی مقابله با قایق‌های سپاه در این آبراه شدند. بنابراین گزارش، نیروی دریایی ایالات متحده اظهار کرده است که ملوانان این کشور و نیروی دریایی سلطنتی بریتانیا به یک کشتی در تنگه مهم هرمز پس از «آزار و اذیت» از سوی قایق‌های ایران کمک کرده‌اند. در همین راستا، فرمانده منطقه یکم نیروی دریایی سپاه پاسداران از پاسخ مثبت فرماندهی و کنترل تنگه هرمز منطقه یکم نیروی دریایی سپاه به درخواست کمک کشتی تجاری خارجی در تنگه هرمز و رفع نگرانی آن در بعدازظهر شنبه ۱۴ خرداد خبر داد. سردار عباس غلامشاهی، گفت: حفظ امنیت خلیج‌فارس بر عهده کشورهای این منطقه است که می‌توانند با همکاری یکدیگر، امنیت پایدار در خلیج‌فارس را برقرار کنند و هیچ نیازی به حضور کشورهای بیگانه در منطقه ندارند.

طالبان:

درگیری‌های مرزی ناشی از ایجاد مزاحمت از سوی نیروهای ایرانی بوده است

سخنگوی ارشد حکومت طالبان در مورد درگیری‌های اخیر مرزی، طرف ایرانی را مقصر خواند و ادعا کرد که «این درگیری‌ها ناشی از ایجاد مزاحمت از سوی نیروهای ایرانی و گشودن آتش در گام اول، از سوی آن‌ها، بوده است».

ذبیح‌الله مجاهد در گفت‌وگو با بی بی سی، افزود: «نیروهای ایرانی همیشه اولین تیرها را شلیک می کنند و در جهت ما مزاحمت ایجاد می کنند، و نیروهای ما را مجبور به واکنش می کنند... ایران باید روی نیروهای خود تمرکز کند تا تفاوت‌های ظریف موجود را درک کنند و بدانند که احتیاط در مناطق مرزی، ضروری است». سخنگوی طالبان می گوید: «نیروهای ما به‌ویژه نیروهایی که در مناطق مرزی فعالیت می کنند، بسیار آموزش دیده‌اند، متأسفانه این حوادثی که بارها رخ می‌دهد و چندبار تکرار شده، دلیل‌اش آن نیست که نیروهای ما بی‌توجهی کرده و یا آموزش دیده نیستند.».

وی گفت که آن‌ها برای آموزش نظامیان خود دارای مرکز اکادمیک و از امکانات موردنیاز، برخوردار هستند.